

การประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
โดยใช้ CIPP Model ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
Evaluation of School as Learning Community Project
Using CIPP Model at Koh Phangan Suksa School
Under the Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumphon

¹เจนจิรา วงศ์ทอง, ²จูรีย์ สร้อยเพชร และ ³วรลักษณ์ ศรีกันทา

¹Janjira Wongthong, ²Juree Sroypett and ³Waraluk Sriguntha

¹นิสิตหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเนชั่น

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเนชั่น

¹Master of Education Program students, Nation University

^{2,3}Lecturer for the Master of Education Program, Nation University

¹Corresponding Author. E-mail: janjira12819@gmail.com

Received November 15, 2023; Revised December 14, 2023; Accepted December 20, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) โดยใช้ CIPP Model ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา และ 2) เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจงกับครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 141 คน โดยใช้เครื่องมือการวิจัย 5 ชนิด คือ 1) แบบประเมินบริบท 2) แบบประเมินปัจจัยนำเข้า 3) แบบประเมินกระบวนการ 4) แบบประเมินผลผลิต และ 5) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการโดยภาพรวม ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลผลิตโดยภาพรวม ครูอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนและผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา ผลการสัมภาษณ์ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ทำให้ได้แนวคิดที่ส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้โดย พัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุม สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครู ข้อเสนอแนะ โครงการควรมีตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รายละเอียดของกิจกรรมและการดำเนินงาน บันทึกการนิเทศ ติดตาม และมีผลผลิตที่ครอบคลุมทุกด้าน

คำสำคัญ: โครงการส่งเสริมโรงเรียน; ชุมชนแห่งการเรียนรู้; การศึกษาระดับมัธยมศึกษา

Abstract

This research objectives aim 1) to evaluate the project of promoting schools as learning communities (School as Learning Community) using the CIPP Model of Koh Phangan Suksa School and 2) to propose the guidelines for developing the project of promoting schools as learning communities (School as Learning Community) of Koh Phangan School. This research involves in the Stufflebeam's theory. The sample group used is school board, teachers, students and parents of Mathayomsuksa 1-6 students, academic year 2022, totaling 141 people which were obtained by Purposive Sampling. There were 4 types of tools used in the research: 1) context assessment, 2) input assessment, 3) process assessment, 4) output assessment and 5) In-Depth Interview. The research results 1) Contextual aspect Input factors. And in terms of the overall process, teachers and school committees are at the highest level. In terms of overall productivity, students and parents are at a high level. and teachers are at the highest level. 2) Guidelines for developing a project to promote schools as learning communities of Koh Phangan School. Study a model or concept that promotes schools as learning communities, developing a comprehensive curriculum. Create a learning community Promote student-centered learning and promote collaboration among teachers. The suggestion: The Project should to have the indicators that conform with the objectives, the details of activities and the operations, the orientation records, the following and the results all aspects.

Keywords: Project of Promoting Schools; as Learning Community; Secondary Educational

บทนำ

นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ได้ตระหนักถึงความสำคัญ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน รวมถึงการส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ ประเด็นการพัฒนาระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ระบบการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ โดยมุ่งให้ครอบคลุมถึงการจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 การศึกษาที่เข้าใจ และตอบโจทย์ โดยให้ทุกหน่วยงานพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันอย่างรอบด้าน ครบถ้วน ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางขั้นตอน และวิธีการดำเนินการร่วมกันแบบบูรณาการการทำงานทุกภาคส่วน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ICT (Information and Communication Technologies) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) การพัฒนาให้มี

คุณภาพจะต้องพัฒนาและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เป็นแนวคิด และหลักการของสตาร์เฟลปป์ ประกอบด้วย การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) ทั้งนี้เพราะการประเมินแบบชิปปโมเดลเป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นสำคัญคือการประเมินบรรลุมิติวัตถุประสงค์ของโครงการบ่งชี้ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของโครงการ เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจอย่างต่อเนื่อง เกิดการเลือกทางเลือกที่เหมาะสม (วิฑูรย์ แก้วใหญ่, 2566)

โรงเรียนที่เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้นั้นจะมีความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคล 3 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้ปกครองหรือชุมชน ทั้งนี้การเตรียมความพร้อมสังคมสำหรับระบอบประชาธิปไตยซึ่งเป็นภารกิจส่วนรวมของโรงเรียนจะสามารถเกิดขึ้นจริงได้ด้วยวิสัยทัศน์และปรัชญาที่มีร่วมกัน การปฏิรูปโรงเรียนเพื่อให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการของ Stufflebeam รูปแบบการประเมิน CIPP Model มีรูปแบบการประเมิน 4 ด้าน ประกอบด้วย การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation: C) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation: I) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P) (สมศักดิ์ จีเพ็ชร, 2563) เป็นรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมกับการประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษามากที่สุด

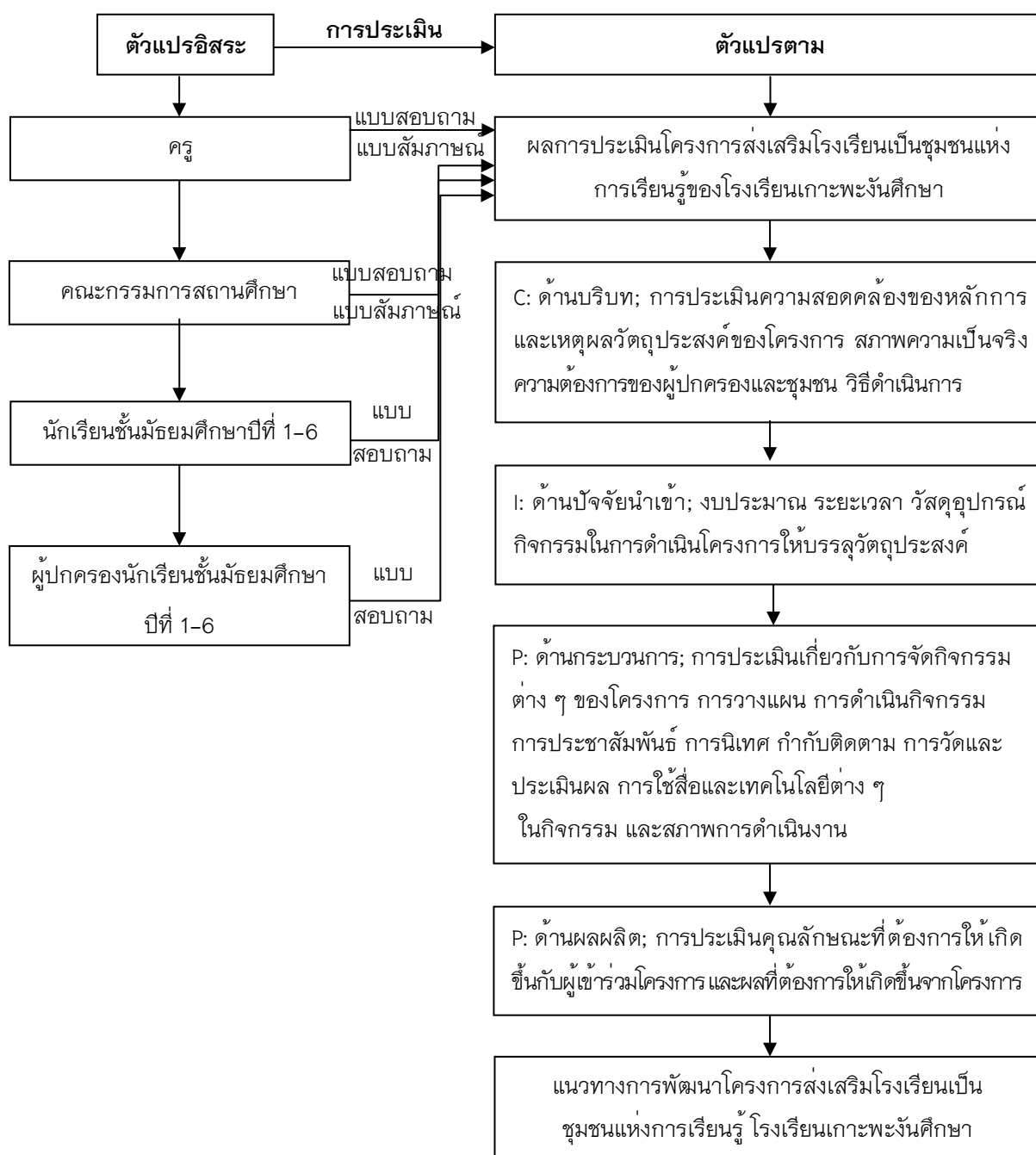
โรงเรียนเกาะพะงันศึกษาได้ดำเนินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 และมีการรายงานผลการดำเนินโครงการตามแบบฟอร์มของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ไม่พบรายละเอียดของการประเมินโครงการที่จะบอกได้ว่าการดำเนินโครงการแต่ละด้านมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด และมีข้อดีหรือข้อบกพร่องอย่างไร ทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการในอนาคต งานวิจัยนี้เป็นการนำเสนอ การประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) โดยใช้ CIPP Model ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินโครงการมาสรุปและเสนอแนวทางพัฒนาโครงการดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และบรรลุมิติวัตถุประสงค์ตามนโยบายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) โดยใช้ CIPP Model ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา
2. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามทฤษฎีของ Stufflebeam, Daniel L. (1971) การประเมินโครงการซีบีไอโมเดล (CIPP Model) ประกอบด้วย การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยใช้ CIPP Model ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนการดำเนินโครงการ

องค์ประกอบการประเมิน ด้านที่ 1 การประเมิน บริบท (Context) การประเมินความสอดคล้องของหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของโครงการ สภาพความเป็นจริง ความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน วิธีดำเนินการ

ด้านที่ 2 ปัจจัยนำเข้า (Input) การประเมินงบประมาณ ระยะเวลา วัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมในการดำเนินโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1. ครู จำนวน 14 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากครูทุกคนเข้าร่วมโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการเลือกเป็น Keyman ของโครงการดังกล่าว ประกอบด้วย กลุ่มบริหารงานวิชาการ 6 คน และ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คน

2. คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาทุกคนเข้าร่วมโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการเลือกเป็น Keyman ของโครงการดังกล่าว ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการ 1 คน และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน

เครื่องมือที่ใช้

แบบสอบถามฉบับที่ 1 ด้านบริบท (Context) ของโครงการ

แบบสอบถามฉบับที่ 2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการ

ระยะที่ 2 ขณะดำเนินโครงการ

องค์ประกอบการประเมิน ด้านที่ 3 กระบวนการ (Process) การประเมินเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ การวางแผน การดำเนินกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ การนิเทศ กำกับติดตาม การวัดและประเมินผล การใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ในกิจกรรม และสภาพการดำเนินงาน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1. ครู จำนวน 14 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากครูทุกคนเข้าร่วมโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการเลือกเป็น Keyman ของโครงการดังกล่าว ประกอบด้วย กลุ่มบริหารงานวิชาการ 6 คน และ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คน

2. คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาทุกคนเข้าร่วมโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการเลือกเป็น Keyman ของโครงการดังกล่าว ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการ 1 คน และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน

เครื่องมือที่ใช้

แบบสอบถามฉบับที่ 3 ด้านกระบวนการ (Process) ของโครงการ

ระยะที่ 3 เมื่อสิ้นสุดโครงการ

องค์ประกอบการประเมิน ด้านที่ 4 ผลผลิต (Product) การประเมินคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมโครงการ และผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากโครงการ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1. ครู จำนวน 14 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากครูทุกคนเข้าร่วมโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการเลือกเป็น Keyman ของโครงการดังกล่าว ประกอบด้วย กลุ่มบริหารงานวิชาการ 6 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คน

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 60 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็น Keyman ของโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา ประกอบด้วย ตัวแทนนักเรียนระดับชั้นละ 10 คน ทั้งหมด 6 ระดับชั้น

3. ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 60 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็น Keyman ของโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา ประกอบด้วย ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นละ 10 คน ทั้งหมด 6 ระดับชั้น

เครื่องมือที่ใช้

แบบสอบถามฉบับที่ 4 ด้านผลผลิต (Output) ของโครงการ

เมื่อดำเนินการและประเมินโครงการเสร็จสิ้นทั้ง 3 ระยะ จึงใช้แบบสัมภาษณ์กับครูและคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทำวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการทำวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ตามการจำแนกประเภทของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือข้อมูล queผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีผู้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้แล้ว แบ่งออกเป็น 2 ประเภท 1) ประเภทตำรา หรือ บทความทางวิชาการ

เอกสารนี้จะนำไปใช้ในการอ้างอิงในเชิงของหลักการหรือทฤษฎีที่มีความสอดคล้อง ได้แก่ หนังสือวิชาการวารสารต่าง ๆ 2) ประเภทของผลงานวิจัย ได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากการค้นคว้าด้วยระบบ Internet และทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามและนำมาใช้ในการวิเคราะห์ หรือจะเรียกอีกอย่างว่าการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Data Collection) ซึ่งทางผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามโดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นจริงและมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเป็นลำดับต่อไปซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่ทำการตรวจสอบแล้ว มาวิเคราะห์ตามลักษณะของค่าเฉลี่ยและร้อยละ
3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาวิเคราะห์และประมวลผลเพื่อความแม่นยำและถูกต้อง
4. นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาวิเคราะห์ตามสมมติฐานและสรุปผลการวิเคราะห์เป็นขั้นตอนต่อไป

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัยพบว่าการประเมินโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยใช้ CIPP Model ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ตารางที่ 1 ผลการประเมินโครงการด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. ด้านบริบท	4.61	0.68	มากที่สุด
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.61	0.49	มากที่สุด
3. ด้านกระบวนการ	4.64	0.44	มากที่สุด
4. ด้านผลผลิต	4.10	0.65	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินโครงการด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาด้านบริบทของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) ด้านกระบวนการของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) และด้านผลผลิตของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา รูปแบบหรือแนวคิดหนึ่ง ที่ส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์ ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ได้ข้อมูลในการพัฒนาดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุม ควรรวมถึงโปรแกรมการศึกษาที่ผ่านการคิดมาอย่างดี ซึ่งได้รับการออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนทุกคน ควรพัฒนาหลักสูตรร่วมกับครู ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชน

2. การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ควรมองว่าโรงเรียนเป็นชุมชนของผู้เรียน ซึ่งครู นักเรียน และผู้ปกครองทำงานร่วมกันเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนและมีส่วนร่วม ซึ่งสามารถทำได้ผ่านการประชุมหรือกิจกรรมต่าง ๆ เป็นประจำ

3. การส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ควรส่งเสริมให้นักเรียนเป็นเจ้าของการศึกษาของตน โดยครูจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการชี้แนะและสนับสนุนการเรียนรู้ของพวกเขา ซึ่งสามารถทำได้ผ่านการเรียนรู้ตามกิจกรรมโครงการกลุ่ม และวิธีการเรียนรู้แบบอื่น ๆ โดยเน้นนักเรียนมีส่วนร่วม

4. การส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครู ครูควรได้รับการสนับสนุนให้ทำงานร่วมกัน แก้ปัญหาและหาทางออกด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พบเหมือน ๆ กัน และแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด

ข้อเสนอแนะ โครงการควรมีตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รายละเอียดของกิจกรรม และการดำเนินงาน บันทึกการนิเทศ ติดตาม และผลผลิตที่ครอบคลุมทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า โครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) โดยใช้ CIPP Model ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา ด้านบริบทของโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากโครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และโครงการมีการกำหนดนโยบายและจุดเน้นเกี่ยวกับการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชน

แห่งการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เวชพงศ์ หนูด้วง และสุจินต์ หนูแก้ว (2565) การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนบ้านบ่อหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้วยรูปแบบการประเมิน CIPP ผลการศึกษาพบว่า ด้านบริบทมีความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการบริหารโครงการโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มีชัย เอี่ยมจินดา ญัฐกิตติ์ นาทา และบุษบา บัวสมบุญ (2560) การวิจัยและประเมินโครงการสืบสานภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยใช้รูปแบบ CIPP Model ผลการศึกษาพบว่า ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการโดยภาพรวม ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการดำเนินโครงการ และผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เวชพงศ์ หนูด้วง และสุจินต์ หนูแก้ว (2565) การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนบ้านบ่อหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้วยรูปแบบการประเมิน CIPP ผลการศึกษาพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ความคิดเห็นของครูโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา หาญตระกูล และวัลลภา เกลิมวงศาเวช (2562) การประเมินโครงการมีความสุข สนุกกับ 4H (Head Heart Hand Health) โดยใช้ตัวแบบซีป (CIPP Model) ของโรงเรียนเทศบาลวัดช่องลม (เปี่ยมวิทยาคม) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีระดับความคิดเห็นความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านกระบวนการของโครงการโดยภาพรวม ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนินการโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม และมีการดำเนินกิจกรรมโครงการตามแผนและขั้นตอนการดำเนินการที่กำหนดไว้ในโครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เวชพงศ์ หนูด้วง และสุจินต์ หนูแก้ว (2565) การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนบ้านบ่อหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้วยรูปแบบการประเมิน CIPP ผลการศึกษาพบว่า ด้านกระบวนการมีความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการบริหารโครงการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มีชัย เอี่ยมจินดา ญัฐกิตติ์ นาทา และบุษบา บัวสมบุญ (2560) การวิจัยและประเมินโครงการสืบสานภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยใช้รูปแบบ CIPP Model ผลการศึกษาพบว่า ด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านผลผลิตของโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านผลผลิตของโครงการภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียน และผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านผลผลิตของโครงการภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูได้ความรู้และประสบการณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้อีก และครูได้รับการอบรมและพัฒนาสมรรถนะพลเมืองรุ่นใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิรณา สังข์เสวก และ ชีรศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ (2556) การประเมินโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลกรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครปฐม โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม ผลการศึกษาพบว่า ด้านผลผลิต คือ นักเรียนของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม มีศักยภาพเป็นพลโลก เป็นเลิศทางวิชาการ สื่อสาร 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลกอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกสร คำวิไล (2564) การประเมินโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) โดยประยุกต์ใช้การประเมินรูปแบบชิปปี้ (CIPP model) ผลการศึกษาพบว่า การประเมินโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดงเมือง(ดงเมืองวิทยา) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลผลิตมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า แนวทางพัฒนาโครงการส่งเสริมโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community) ของโรงเรียนเกาะพะงันศึกษา ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุม การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และการส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครู ข้อเสนอแนะ โครงการควรมีตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รายละเอียดของกิจกรรมและการดำเนินงาน บันทึกการนิเทศ ติดตาม และผลผลิตที่ครอบคลุมทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) ควรสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน
- 2) ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น
- 3) ควรดำเนินการส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น
- 4) โครงการควรมีตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รายละเอียดของกิจกรรมและการดำเนินงาน บันทึกการนิเทศ ติดตาม และผลผลิตที่ครอบคลุมทุกด้าน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) การศึกษาครั้งต่อไปควรเป็นการศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้สู่สมรรถนะด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
- 2) การศึกษาครั้งต่อไปควรออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์และวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่รองรับความต้องการของผู้เรียนโดยตรง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ, (2565). *ข่าวประชาสัมพันธ์นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ* ปีงบประมาณ พ.ศ.2565. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- กิริณา สังข์แสวง และธีรศักดิ์ อุณหารมณเลิศ. (2556). การประเมินโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครปฐม. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(1), 181–190.
- เกสร คำวิโส. (2564). การประเมินโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) โดยประยุกต์ใช้การประเมินรูปแบบชิปปี้ (CIPP model). *วารสารวิชาการแสงอีสาน*, 18(2), 87–95.
- พนิดา หาญตระกูล และ วลัยภา เกลิมวงศาเวช. (2562). การประเมินโครงการมีความสุขสนุกกับ 4H (Head Heart Hand Health) โดยใช้ตัวแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของโรงเรียนเทศบาลวัดช่องลม (เปี่ยม วิทยาคม) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 17(2), 172–187.
- มิชัย เอี่ยมจินดา, ณัฐกิตติ์ นาทา และ บุษบา บัวสมบุญ. (2560). การวิจัยและประเมินโครงการสืบสานภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 10(3), 1560–1576.
- วิฑูรย์ แก้วใหญ่. (2566). รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมศักยภาพการอ่านเขียนของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1–6 โดยใช้ รูปแบบ KURUSAPA MODEL โรงเรียนคุรุสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. *Journal of Modern Learning Development*, 8(1), 16–31.
- เวชพงศ์ หนูด้วง และ สุจินต์ หนูแก้ว. (2565). การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนบ้านบ่อหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2. *วารสาร มจร.อุบลปริทรรศน์*, 7(2), 953–968.

สมศักดิ์ จีเพ็ชร. (2563). การประเมินโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้การประเมินแบบ CIPP Model โรงเรียนบดินทรเดชา(สิงห์ สิงหเสนี) นนทบุรี. *วารสารจันทร์เกษมสาร*, 26(1), 103–115.

Stufflebeam, D. L. (1971). The Relevance of the CIPP Evaluation Model for Educational Accountability. *Journal of Research and Development in Education*, 5, 19–25.